

જુનાગઢ જિલ્લો

- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૮,૭૬૨ ચો. કિમી.
- ❖ સીમાઓ :- જુનાગઢની આજુબાજુ દક્ષિણમાં ગીર સોમનાથ અને અરબી સમુદ્ર ,ઉત્તરે રાજકોટ, પૂર્વમાં પોરબંદર અને પશ્ચિમમાં અમરેલી જિલ્લા આવેલા છે.
- ❖ સ્થાપના :- ૧૯૬૦
- ❖ વિધાનસભાની કુલ સીટો :- ૪ માણાવદર, જુનાગઢ, વિસાવદર, માંગરોળ
- ❖ વસ્તી :- ૧૫,૨૫,૬૦૫ (૨૦૧૧)
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૩૧૧ એક ચો.કિમી (વ્યક્તિ દીઠ)
- ❖ સ્ત્રી પુરૂષ પ્રમાણ :- ૮૫૩ (દર હજારે)
- ❖ સાક્ષરતા :- ૭૫.૮૦%
- ❖ મુખ્ય મથક :- જુનાગઢ
- ❖ વિવિધ વિષય ની માહિતી અને રેગ્યુલર ફ્રી ટેસ્ટ, કરંટ અફેર્સ વગેરે માટે આજે જ ડાઉનલોડ કરો Gnan Bhandar મોબાઈલ એપ્લીકેશન
- ❖ ગામડાઓ :- ૮૬૮
- ❖ તાલુકાઓ :- (૦૮) (1)જુનાગઢ(2)માણાવદર(3) વંથળી (4)ભેંસાણ (5) વિસાવદર(6) શેરગઢ (7) મેંદરડા (8) બીલખા
- ❖ તાલુકા પંચાયતની સીટો અને બેઠકો :- ૮ (કુલ બેઠકો:- ૧૫૮)
(જુનાગઢ-૧૮, ભેંસાણ- ૧૬, કેશોદ-૧૮, માળીયા-હડિયા-૨૦, માણાવદર-૧૬, માંગરોળ-૨૦, મેંદરડા-૧૬ . વંથલી- ૧૮ અને વિસાવદર-૧૮),
- ❖ જિલ્લા પંચાયત સીટ :- ૩૦

- ❖ નગરપાલિકાઓ અને વોર્ડ :-૧(બેઠકો-૩૬)
- ❖ મુખ્ય શહેર :- જુનાગઢ,
- ❖ હવાઈ મથક :- કેશોદ
- ❖ આરટીઓ નંબર:- GJ-11
- ❖ પર્વતો :- ગિરનાર
- ❖ નદીઓ :- ઓઝત, હિરણ, સરસ્વતી, શિંગવડો, મરછુ, છાસી, માલશ, ઉબેણ, મધુવતી
- ❖ વાવ :- અડીકડીની વાવ, ઉપરકોટની વાવ, નવઘણ કૂવો, રા' ખેંગારની વાવ (વંથલી), મુક્તિ વાવ (લોજપુર)
- ❖ કુંડ :- કમલકુંડ, દામોદર કુંડ, રેવતીકુંડ, ગંગાજીનો કુંડ, મૃગીકુંડ, યમુનાજીનો કુંડ, પ્રયાગરાજનો કુંડ
- ❖ બંદરો :- માંગરોળ અને ચોરવાડ
- ❖ અભ્યારણ્ય :- સાસણગીર અભ્યારણ્ય (સિંહો), બરડો
- ❖ નેશનલ પાર્ક :- ગીર નેશનલ પાર્ક
- ❖ વિહારધામ :- અહમદપુર માંડવી
- ❖ ડેરી :- સોરઠ ડેરી (જુનાગઢ)
- ❖ ડેમ :- વિલિંગ્ટન ડેમ, રાવતસાગર ડેમ (બિલખા)
- ❖ તળાવ :- સુદર્શન તળાવ (જુનાગઢ)
- ❖ મેળો :- ભવનાથનો મેળો
- ❖ મ્યુઝિયમ :- દરબાર હોલ સંગ્રહાલય (જૂનાગઢ-1947), જૂનાગઢ મ્યુઝિયમ (1901)
- ❖ બંધ :- કમલેશ્વર (હિરણનદી)
- ❖ કિલ્લો :- ઉપરકોટ કિલ્લો (ગિરિદુર્ગ)
- ❖ વિવિધ વિષય ની માહિતી અને રેગ્યુલર ફ્રી ટેસ્ટ, કરંટ અફેર્સ વગેરે માટે આજે જ ડાઉનલોડ કરો Gnan Bhandar મોબાઇલ એપ્લિકેશન
- ❖ મુખ્ય પાકો :- મગફળી, કેરી, જુવાર, તલ, કપાસ, બાજરી, નારિયેળ, ચીકુ
- ❖ ઉદ્યોગો :- મત્સ્ય ઉદ્યોગ, સિમેન્ટ, સોડાએશ, ખાંડ
- ❖ ખનીજ :- સફેદ પથ્થર, ચુનાનો પથ્થર
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :-
અશોકનો શિલાલેખ, અડીકડી વાવ, સક્કર બાગ, ઝૂ નવઘણ કુવો, ખાપરા કોડિયાનો મહેલ, કૃષિ કોલેજ, દામોદર કુંડ, નરસિંહ મહેતાનો ચોરો, ગિરનાર, અહમદપુરમાંડવી વિહાર, દરબાર મ્યુઝિયમ હોલ, સાસણગીર અભ્યારણ્ય, તુલશીશ્યામ, સતાધાર, હોલી ડે કેમ્પ-ચોરવાડ, મીરાં દાતારની દરગાહ, ગાયત્રી મંદિર, ખેંગારનો મહેલ, રાણકદેવીનો મહેલ, સક્કરબાગ સંગ્રહાલય નથુરામ શર્મા આશ્રમ-બીલખા.

વિશેષ નોંધ :

- ➔ જુનાગઢના જિલ્લામાં શ્રીકૃષ્ણનો દેહોત્સર્ગ ભાલકાતીર્થ સુપ્રસિદ્ધ છે.
- ➔ ગુજરાતનો સૌથી ઉંચો ડુંગર ગિરનાર છે.
- ➔ મહાશિવરાત્રીના દિવસે ભવનાથનો મેળો જૂનાગઢની ગિરનારની તળેટીમાં ભરાય છે.
- ➔ જૂનાગઢમાં સૌથી વધુ ઉત્પાદન મગફળીનું થાય છે. જુનાગઢમાં મગફળી રાષ્ટ્રીય સંશોધન કેન્દ્ર આવેલું છે.
- ➔ અહીંનું સાસણગીરનું અભ્યારણ્ય સમગ્ર એશિયામાં સિંહોનું એકમાત્ર નિવાસસ્થાન છે.
- ➔ તુલશીશ્યામમાં ગરમ પાણીના કુંડ છે.
- ➔ માંગરોળ નારિયેલ માટે પ્રખ્યાત છે. તથા નાગરવેલના પાનની ખેતી પણ થાય છે.
- ➔ અહમદપુર માંડવી વિહાર ધામ છે.
- ➔ ચોરવાડ એ 'લીલી નાઘેર' પ્રદેશ તરીકે જાણીતો છે.
- ➔ જુનાગઢ અને કેશોદની કેસર કેરી ભારતમાં પ્રખ્યાત છે.
- ➔ જુનાગઢ જીલ્લો ખેતીવાડીની દ્રષ્ટીએ સમૃદ્ધ છે.

- ➔ ગિરનાર ગુજરાતનો સૌથી ઉંચો ૧૧૧૭મી ની ઊંચાઈ ધરાવે છે. દત્તાત્રેય સૌથી ઊંચું ગોરખનાથ શિખર છે. તળેટીથી દત્તાત્રેય સુધીના ૧૨૦૦૦ પગથીયા આવેલા છે. તળેટીમાં ભવનાથ મંદિર, દામોદર કુંડ તથા અશોકના શિલાલેખ છે.
- ➔ જુનાગઢ ગુજરાતી કવિ નરસિંહ મહેતાની જન્મભૂમિ છે, સૌરાષ્ટ્રનું સૌથી પ્રાચીન નગર છે.
- ➔ જુનાગઢ જિલ્લાના ચોરવાડ પાસે આવેલ કુકસવાડા ઉદ્યોગપતિ ધીરુભાઈ અંબાણીનું વતન છે.
- ➔ ગુજરાતમાં મગફળીનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન જૂનાગઢ જિલ્લામાં થાય છે.
- ➔ ગુજરાતમાં સૌથી વધુ કૂવાઓની સંખ્યા જૂનાગઢ જિલ્લામાં છે.
- ➔ જૂનાગઢમાં કાઠી જાતના ઘોડાનું અશ્વ સંવર્ધન ફાર્મ જોવા મળે છે.
- ➔ ગુજરાતમાં માછલીના જળવણી માટે બરફના સૌથી વધુ કારખાના જૂનાગઢમાં આવેલા છે.
- ➔ જુનાગઢ જિલ્લાનો ચોરવાડ વિસ્તાર લીલી નાઘેર તરીકે ઓળખાય છે.
- ➔ જૂનાગઢમાં હસ્તકળા ઉદ્યોગ સાથે સંકળાયેલ સંસ્થા રૂપાયતન આવેલી છે.
- ➔ સતાધાર કાહતે સંત આપાગીગાની સમાધિ સ્થળ આવેલું છે.
- ➔ દાતાર ખાતે જમીયલશાપીરની પવિત્ર દરગાહ આવેલી છે.
- ➔ ગિરનાર પરનું અભિનંદન સ્વામીનું દેરાસર કુમારવિહાર તરીકે પણ ઓળખાય છે.
- ➔ જૂનાગઢમાં આવેલ સુદર્શન તળાવ સમ્રાટ અધોકે બંધાવ્યું હતું.
- ➔ વિવિધ વિષય ની માહિતી અને રેગ્યુલર ફ્રી ટેસ્ટ, કરંટ અફેર્સ વગેરે માટે આજે જ ડાઉનલોડ કરો Gnan Bhandar મોબાઇલ એપ્લીકેશન
- ➔ જૂનાગઢમાં આવેલ ગિરનારના શિલાલેખની શોધ કર્નલટોડે કરી હતી.
- ➔ જૂનાગઢમાં આવેલ ઉપરકોટ કિલ્લો (ગિરિદુર્ગ) સમ્રાટ ઉગ્રસેને બંધાવ્યો હતો. આકિલ્લો ખેંગારગઢ નામે પણ ઓળખાય છે. અહીં આદિકાડી વાવ અને નવઘણ કૂવો પણ આવેલ છે.
- ➔ જુનાગઢ જિલ્લાનું સતાધાર પવિત્ર સંત આપાગીગાની સમાધિસ્થળ આવેલું છે.
- ➔ જૂનાગઢ તાલુકાનાં બિલખા ગામમાં આવેલ આનંદ આશ્રમએ નથુરામ શર્મા નામના સંત દ્વારા બનાવવામાં આવ્યો હતો. આ ઉપરાંત શામળશા શેઠ અથવા ચેલૈયાની જગ્યા નામે એક સ્થળ આવેલું છે.
- ➔ સુદર્શન તળાવનું નિર્માણ સોનરેખા નદી આગળ બંધ બાંધીને બનાવવામાં આવ્યું હતું. તેનું પુષ્પકૃત(ચન્દ્રગુપ્ત મૌર્યનો સૂબો)એ બંધાવ્યું હતું. 'તુષારપે' (અશોકનો સૂબો)એ તળાવમાંથી નહેરો કઢાવી હતી.
- ➔ મહાબતનો મકબરો, જુનાગઢ રાજ્યના નવાબ મહોબ્બતખાન બીજોએ 1878માં બંધાવેલ છે. જે 1892માં નવાબ બહાદુરખાન ત્રીજાના શાસન દરમિયાન સમાપ્ત થયું હતું. આ મકબરો પ્રાચીન સ્મારકો અને પુરાતત્વિય સ્થળો અને અવશેષો અધિનિયમ 1965 હેઠળ રાજ્ય સંરક્ષિત સ્મારક છે.